

Verkenning kosten logeerzorg Jeugdwet en Wmo

Ten behoeve van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

23 februari 2026

A2500034798

Inhoudsopgave

1. Aanleiding, vraagstelling en resultaat	3
2. Aanpak van de verkenning	5
3. Wat is logeertzorg in het kader van deze verkenning?	7
4. Kosten logeertzorg	10
5. Duiding resultaten	21
Bijlagen	23
A. Betrokken personen vanuit de begeleidingsgroep en de initiatiefgroep Logeertzorg	24
B. Geraadpleegde documenten	25

De opdracht heeft de vorm van een verkenning van kosten- en kostenveroorzakers van logeertzorg welke gefinancierd wordt onder de Wmo en Jeugdwet. De resultaten zijn gebaseerd op inschattingen van betrokkenen uit het werkveld. De rol van KPMG bestond uit het interpreteren, rangschikken en analyseren van de informatie. KPMG aanvaardt geen aansprakelijkheid voor het gebruik van de resultaten van de verkenning anders dan waarvoor die zijn opgesteld, en aanvaardt geen aansprakelijkheid jegens andere partijen dan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (hierna: 'VWS') als opdrachtgever.

Voor alle duidelijkheid vermelden wij dat wij geen werkzaamheden hebben uitgevoerd die bij controle- of beoordelingsopdrachten van jaarrekeningen van toepassing zijn. Daarom kan aan onze verkenning geen zekerheid met betrekking tot de getrouwheid van financiële of andere informatie worden ontleend.

Wij benadrukken dat KPMG geen beslissingen neemt namens VWS noch participeert in enig besluitvormingsproces. Daarnaast is KPMG niet verplicht de rapportage te actualiseren naar aanleiding van gebeurtenissen die zich na de opleverdatum voordoen.

1.

**Aanleiding,
vraagstelling en
resultaat**

VWS heeft KPMG gevraagd om inzicht te geven in passende tarieven voor logeerszorg

Aanleiding

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (hierna: 'VWS') werkt nauw samen met gemeenten om de sociale basis en het welzijn van mensen te versterken. Logeerszorg is hier een onderdeel van. Logeerszorg is een vorm van respijtzorg waarbij iemand kortdurend op een andere locatie dan thuis verblijft (logeert) om mantelzorgers te ontlasten. Dit kan ervoor zorgen dat de zorgbehoevende langer thuis kan blijven wonen.

Logeerszorg wordt vanuit verschillende wetten gefinancierd. Vanuit de Jeugdwet is logeerszorg een vorm van tijdelijke opvang voor kinderen en jongeren tot achttien jaar die extra zorg nodig hebben vanwege bijvoorbeeld een beperking, gedragsproblemen of een ziekte. Vanuit de Wmo is logeerszorg een vorm van tijdelijke opvang voor volwassenen (18+) met een ziekte of beperking. Logeerszorg heeft onder beide wetten het doel mantelzorgers te ontlasten. Voor de Wmo en Jeugdwet verloopt de toeleiding en contractering (zorg in natura of persoonsgebonden budget) via de gemeenten. Daarnaast wordt logeerszorg vanuit de Wlz gefinancierd voor kinderen en volwassenen die beschikken over een Wlz-indicatie. De financiering van de Wlz verloopt via het zorgkantoor. Deze verkenning richt zich op logeerszorg die wordt gefinancierd vanuit de Wmo en Jeugdwet.

Het beeld is dat logeerszorg niet altijd overal beschikbaar is voor mensen die het nodig hebben. Een van de veronderstellingen over waarom er momenteel onvoldoende logeerszorg beschikbaar is, is dat de tarieven die aanbieders ontvangen van gemeenten onvoldoende kostendekkend zijn. Daarnaast leeft het beeld dat het moeilijk is om logeerslocaties voldoende bezet te krijgen. De gedachte is dat de niet-kostendekkende tarieven en de problemen met bezetting ertoe leiden dat logeerszorg verlieslatend is en aanbieders daardoor stoppen met het overeind houden van het aanbod. Om te bepalen of de tarieven inderdaad onvoldoende zijn en hoe kan worden gekomen tot kostendekkende tarieven, is meer inzicht nodig in de kosten en de onderliggende kostenveroorzakers van logeerszorg.

Vraagstelling

VWS heeft KPMG gevraagd om een verkenning uit te voeren naar de kosten voor logeerszorg vanuit de Wmo en Jeugdwet. VWS heeft deze behoefte vertaald naar de volgende onderzoeksvragen:

1. Wat zijn passende, kostendekkende en voldoende exploitabele, tarieven voor logeerszorg vanuit de Jeugdwet en Wmo, waarbij de vereiste kwaliteit van de zorg conform de kwaliteitsstandaarden in de Jeugdwet (veldnormen) en Wmo is gewaarborgd?

2. Welke tariefdifferentiatie op basis van onder andere zorgzwaarte van de cliënt moet in de tarieven voor logeerszorg vanuit de Jeugdwet en Wmo worden meegenomen?
3. Welke ontwikkelingen in de tarieven zijn te verwachten in de komende 5 tot 10 jaar?

Resultaat

De verkenning is uitgevoerd op basis van een gerichte informatie-uitvraag bij aanbieders van logeerszorg binnen zowel de Wmo als de Jeugdwet. Dit heeft waardevolle inzichten opgeleverd in de opzet, uitvoering en kostenstructuur van logeerszorg, gebaseerd op informatie van dertien aanbieders. Deze aanbieders hebben, ondanks verschillen in organisatie en het detailniveau van de informatie, relevante gegevens aangeleverd die inzicht bieden in de kosten en kostenveroorzakers. Tijdens de uitvoering van deze verkenning bleek het uitdagend om een bredere groep aanbieders erbij te betrekken. Niet alle aanbieders bieden logeerszorg aan binnen de Wmo of Jeugdwet, en een deel van de aanbieders beschikte niet over het gevraagde detailniveau in hun kostengegevens. Hierdoor heeft een kleinere vertegenwoordiging dan vooraf beoogd, deelgenomen. Daarnaast werd duidelijk dat er sprake is van een aanzienlijke variatie in doelgroepen, de vormen van logeerszorg en bedrijfsvoering. Deze diversiteit leidt tot sterk uiteenlopende kostenniveaus. Tegelijkertijd maakt deze diversiteit juist zichtbaar welke factoren de kosten significant beïnvloeden en waar verschillen tussen aanbieders ontstaan. Daarmee biedt de verkenning een waardevolle eerste bouwsteen voor een verdiepend gesprek tussen gemeenten en aanbieders over een passend aanbod en onderbouwde tarieven.

Leeswijzer

Dit hoofdstuk beschrijft de aanleiding, vraagstelling, en het resultaat van de verkenning. In Hoofdstuk 2 wordt nader ingegaan op de aanpak van de verkenning. In Hoofdstuk 3 is een toelichting opgenomen op logeerszorg en het proces van logeerszorg. Hoofdstuk 4 bevat een verkenning van de kosten van logeerszorg op basis van informatie van de dertien aanbieders die hebben deelgenomen aan de verkenning. In Hoofdstuk 5 zijn de resultaten gekoppeld aan de onderzoeksvragen en is duiding gegeven aan het resultaat. De bijlage bevat een overzicht van de geraadpleegde informatie en de samenstelling van de begeleidingsgroep.

2.

Aanpak van de verkenning

De verkenning is uitgevoerd in vier fasen

Gedurende de verkenning zijn verschillende fasen doorlopen waarbij methoden zijn ingezet – zoals documentanalyse, een data-uitvraag, een-op-eengesprekken met zorgaanbieders en bijeenkomsten met de begeleidingsgroep – om het doel van de verkenning te realiseren. De verkenning is uitgevoerd in de periode van september 2025 tot en met januari 2026. KPMG maakte in de verkenning gebruik van bestaande documentatie, data van aanbieders en inzichten die door de betrokkenen zijn aangeleverd. De bevindingen van de verkenning, waarin een beeld wordt gegeven van de kosten van logeerszorg en de factoren die van invloed zijn op de kosten, zijn vastgelegd in dit eindrapport. Tussentijdse bevindingen zijn gedurende het traject teruggekoppeld naar de opdrachtgever (VWS) en de begeleidingsgroep. De begeleidingsgroep bestond uit vertegenwoordigers van VWS (directie Jeugd en directie Maatschappelijke Ondersteuning), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en brancheorganisaties Actiz en Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN). Hieronder volgt een bondige toelichting op de verschillende fasen in de gehanteerde aanpak.

1. Mobilisatie en vaststellen aanpak

In de eerste fase is de verkenning gezamenlijk met VWS opgestart tijdens een kick-offbijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst zijn het plan van aanpak, de planning en de werkafspraken afgestemd. Aansluitend heeft een startbijeenkomst met de begeleidingsgroep plaatsgevonden waarin ook het plan van aanpak, de planning en de werkafspraken zijn toegelicht en besproken. Tevens is geïnventariseerd welke relevante informatie reeds beschikbaar was. Daarnaast zijn bijeenkomsten met de begeleidingsgroep ingepland ter ondersteuning van de vervolgfases van de verkenning. Het resultaat van deze fase bestond uit een vastgesteld plan van aanpak, aangevuld met een overzicht van de benodigde informatie en de geplande activiteiten.

2. Identificeren van de kostenelementen van logeerszorg

Het doel van deze fase was het ontwikkelen van dataformats voor het uitvragen van informatie bij aanbieders en het selecteren en benaderen van aanbieders voor deelname aan de verkenning. Op basis van deskresearch en gesprekken met een selecte groep aanbieders zijn een werkdefinitie van logeerszorg en een schematische opzet voor de kostenberekening opgesteld. Deze vormden de basis voor twee dataformats in MS Excel: een voor de Wmo en een voor de Jeugdwet. Het conceptformat is vervolgens voorgelegd aan een aantal aanbieders en de begeleidingsgroep om het te toetsen op volledigheid en bruikbaarheid. De uitkomsten van deze validatie zijn verwerkt in de definitieve versie.

3. Verzamelen en analyseren van de kosten

Het doel van deze fase was het verzamelen en analyseren van de benodigde data. De dataformats zijn aan de aanbieders verstrekt met het verzoek om deze volledig in te vullen. De aangeleverde informatie is vervolgens per aanbieder in een interview doorgenomen om inzicht te krijgen in de inrichting van de logeerszorg en de onderliggende kostenfactoren en om de aangeleverde data te valideren. Waar nodig hebben aanbieders hun input nader aangevuld of aangescherpt. Uiteindelijk hebben dertien aanbieders aan deze verkenning deelgenomen. De gevalideerde dataformats van deze dertien aanbieders zijn samengebracht en geanalyseerd in een datamodel. De eerste bevindingen uit deze analyse zijn besproken met de begeleidingsgroep.

4. Opstellen eindrapportage

In de vierde en laatste fase is de eindrapportage opgesteld, waarin de resultaten van de verkenning zijn samengebracht. Het conceptrapport is eerst gedeeld en besproken met de opdrachtgever (VWS) en de begeleidingsgroep. De ontvangen feedback is vervolgens verwerkt in de definitieve versie van de rapportage.

3.

**Wat is logeërzorg in
het kader van deze
verkenning?**

De uitvoering van logeerszorg is divers. In het kader van de verkenning is logeerszorg nader gedefinieerd.

Logeerszorg ontlast de mantelzorg door het bieden van een adempauze

Logeerszorg is een vorm van respijtzorg waarbij iemand kortdurend verblijft (logeert) op een andere locatie dan thuis, zodat hun mantelzorgers, zoals naasten of familie, even kunnen rusten en op adem kunnen komen. Dit om overbelasting van de mantelzorgers te voorkomen. De zorgvrager logeert dan elders, zoals in een logeershuis, verpleeghuis of bij andere personen thuis en ontvangt daar verzorging, eten en drinken. Dit kan incidenteel (bijvoorbeeld voor vakantie) of structureel (regelmatig terugkerend) zijn. De verzorging en ondersteuning bij logeerszorg is afgestemd op de specifieke behoefte van degene die de logeerszorg ontvangt.

De opzet en uitvoering van logeerszorg is divers

Aanbieders richten afhankelijk van onder andere de vraag, hun overige zorgaanbod en de opzet van de logeerlocatie het aanbod verschillend in. Voorbeelden zijn:

- Het aanbieden van één of enkele logeerbedden in een voorziening waar structureel andere cliënten verblijven (wonen).
- Het aanbieden van een logeerszorg als aparte voorziening op een locatie van de aanbieder. De logeerszorgcliënten verblijven gezamenlijk op een groep die specifiek is ingericht op het bieden van logeerszorg.
- Het aanbieden van een verblijf in een gastgezin.
- Het aanbieden van tijdelijke opvang en toezicht tijdens de nacht bij een aanbieder. De cliënt slaapt bij de aanbieder en verblijft korter dan 24 uur.

Daarnaast verschilt het moment waarop aanbieders logeerszorg aanbieden. Zo zijn er aanbieders die alleen in het weekend en tijdens schoolvakanties logeerszorg aanbieden, maar er zijn ook aanbieders die alle dagen van de week open zijn. Ook is er een verschil tussen geplande logeerszorg (bijvoorbeeld vakanties) en acute logeerszorg in het geval dat bijvoorbeeld de mantelzorger onverwachts uitvalt.

Logeerszorg kent meerdere financieringsbronnen

Logeerszorg wordt gefinancierd op grond van verschillende wetten: de Wmo, Jeugdwet, Wlz en Zvw. Dit kan door middel van zorg in natura of door de inzet van een persoonsgebonden budget (pgb). Het kan voorkomen dat een verblijf vanuit meerdere wetten wordt gefinancierd, bijvoorbeeld omdat een cliënt die

op grond van de Wmo op de logeerlocatie logeert, ook nog zorg ontvangt die wordt gefinancierd vanuit de Zvw. De aanbieder dient dan twee declaraties in, één onder de Wmo en één onder de Zvw. Ook is het mogelijk dat cliënten die in dezelfde groep verblijven vanuit verschillende wetten worden gefinancierd, terwijl de geleverde zorg hetzelfde is. Vanuit welke wet de financiering plaatsvindt, is afhankelijk van de leeftijd en de indicatie van de cliënt. De scope van deze verkenning richt zich alleen op kosten die worden gefinancierd vanuit de Wmo en Jeugdwet.

Logeerszorg is in het kader van deze verkenning nader gedefinieerd

In de verkenning is op basis van een beperkte steekproef bij dertien aanbieders informatie verzameld over de opzet, uitvoering en kosten van logeerszorg. De focus lag daarbij op kosten die worden gefinancierd vanuit de Wmo en Jeugdwet. Gezien de beperkte steekproef en de diversiteit van het aanbod, is logeerszorg in deze verkenning nader gedefinieerd. De definitie wordt hieronder weergegeven. De resultaten van deze verkenning hebben geen betrekking op vormen van logeerszorg die buiten de onderstaande definitie vallen.

Definitie logeerszorg in het kader van deze verkenning

Logeerszorg is een vorm van respijtzorg (of vervangende mantelzorg) waarbij iemand met een zorgbehoefte tijdelijk buitenshuis verblijft om de mantelzorger te ontlasten en deze een adempauze te geven. Bij logeerszorg is er sprake van verschillende zorgzwaarten. Het verblijf omvat minimaal één aaneengesloten etmaal. Logeerszorg wordt uitgevoerd door een zorgaanbieder. De zorgaanbieder biedt de benodigde zorg en ondersteuning, zoals begeleiding, persoonlijke verzorging of verpleging, en er zijn activiteiten. Het aanbod is daarmee vergelijkbaar met de zorg en ondersteuning die de mantelzorger in de thuissituatie biedt. Logeerszorg wordt uitgevoerd in een veilige en daarvoor toegeruste woon- en leefomgeving. Logeerszorg is planbaar en niet acuut.

Logeerszorg bestaat in deze verkenning op hoofdlijnen uit drie stappen.

Logeerszorg bestaat in deze verkenning op hoofdlijnen uit drie stappen.

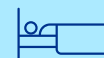
De start van het zorgpad van logeerszorg is afhankelijk van de lokale inrichting van de Wmo en jeugdhulp. Het is mogelijk dat er eerst een indicatie of verwijzing voor logeerszorg moet worden verkregen, alvorens contact wordt gelegd met een aanbieder om de logeerszorg in te plannen. De aanbieder bereidt vervolgens het logeren voor en ontvangt de cliënt op de locatie. De cliënt verblijft op de locatie en gaat na afloop terug naar huis. De scope van de verkenning richt zich op de kosten van de zorgaanbieder voor logeerszorg. De activiteiten van de aanbieder starten bij het inplannen van het logeren en eindigen met het indienen van de declaratie van het verblijf.¹ De activiteiten van de aanbieder zijn in de onderstaande drie stappen toegelicht.

1. Planning, voorbereiding en ontvangst

- Inplannen van het logeren door de aanbieder
- De aanbieder bereidt de ontvangst voor. Indien de cliënt onbekend is voor de aanbieder, vindt vooraf een analyse van de ondersteuningsbehoefte plaats.
- De cliënt wordt door de mantelzorgers of via bijvoorbeeld zorgvervoer naar de logeerlocatie gebracht.¹
- Het personeel heet de cliënt welkom en wijst een kamer toe.

2. Verblijf

- De cliënt verblijft op de locatie en ontvangt verzorging, verpleging en begeleiding. Ook zijn er activiteiten waaraan de cliënt kan deelnemen. Indien de cliënt op weekdagen verblijft, kan het voorkomen dat de cliënt van de logeerlocatie reist naar bijvoorbeeld school of de dagbesteding.
- De aanbieder informeert de mantelzorgers over het verblijf van de cliënt.

3. Terug naar huis en declaratie

- De cliënt wordt opgehaald door de mantelzorgers of reist naar bijvoorbeeld de dagbesteding om later naar huis te reizen.
- De aanbieder rondt het verblijf af en declareert de verleende zorg bij de gemeente.

¹ De kosten van vervoer van de cliënt naar de logeerszorglocatie voor het begin van de logeerszorg en het vervoer naar huis na afloop van de logeerszorg zijn geen onderdeel van de scope van deze verkenning. De kosten van vervoer tijdens de logeerszorg zijn wel onderdeel van de scope van deze verkenning.

5.

Kosten logeertzorg

De kosten voor logeerszorg zijn in deze verkenning onderverdeeld in zeven categorieën

In dit hoofdstuk staan de resultaten van de verkenning naar de kosten van logeerszorg op basis van de informatie van de dertien aanbieders die hebben deelgenomen. Eén aanbieder biedt vier verschillende varianten van logeerszorg aan. De inzet van het personeel en de kosten verschillen per variant, waardoor deze als separate waarnemingen zijn opgenomen. Derhalve zijn er zestien waarnemingen in deze verkenning. De basis voor het onderzoek zijn de kosten van de deelnemende aanbieders over 2024.

Het doel van de analyse in dit hoofdstuk is om inzicht te geven in de kosten van logeerszorg. Daarbij zijn de oorzaken van verschillen in kosten geduid om beter te begrijpen waardoor de kosten worden veroorzaakt. Indien er verschillen in uitvoering en kosten zijn die specifiek betrekking hebben op de Jeugdwet of Wmo, dan is dit in de analyse toegelicht.

Figuur 1 toont de opbouw van de kosten van logeerszorg

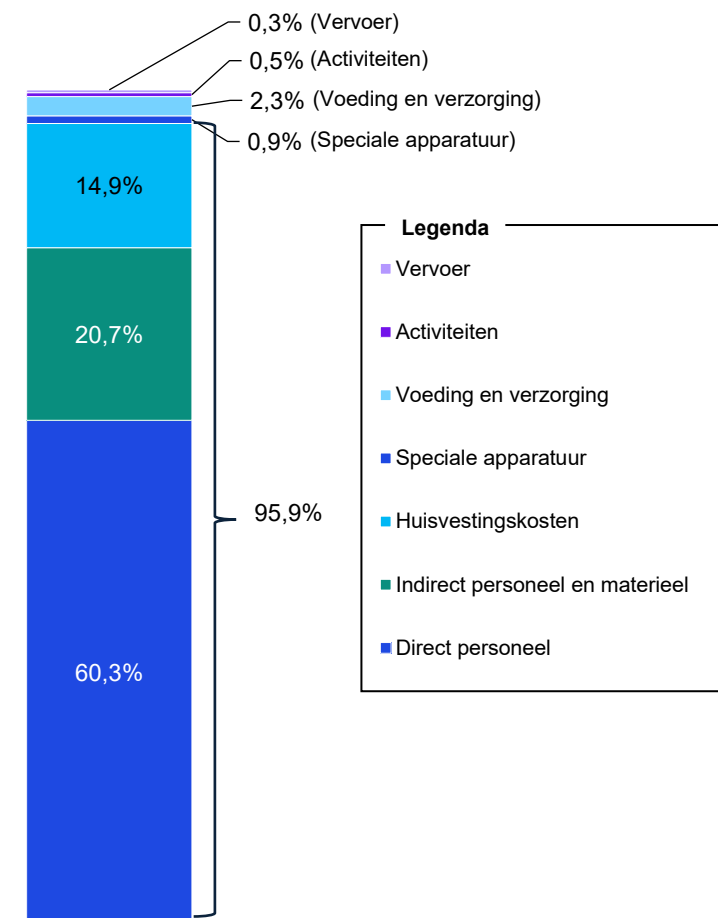
In de verkenning worden zeven kostencategorieën onderscheiden, te weten:

- **Directe personeelskosten.** Deze kosten hebben betrekking op het personeel dat de cliënten verzorgt en begeleidt, zoals begeleiders, helpenden, coördinatoren en gedragswetenschappers. De kosten zijn inclusief werkgeverslasten.
- **Indirect personeel en materieel.** De kosten van het indirecte personeel inclusief werkgeverslasten zoals teammanagers, planners, bestuur, financiën en hr, en de kosten van indirect materieel zoals systemen en organisatiebrede kosten.
- **Huisvestingskosten.** De kosten van de locatie waar de cliënt verblijft, waaronder huur, kapitaallasten, afschrijvingen, facilitair en energie.
- **Specifieke apparatuur.** In het geval van bepaalde doelgroepen is er specifieke apparatuur benodigd voor het verblijf of de ondersteuning van het personeel, zoals tilliften of speciale bedden. Afhankelijk van de wijze van verwerking in de administratie zijn dit afschrijvingskosten of directe materiële kosten.
- **Voeding en verzorging.** De kosten van eten, drinken en persoonlijke verzorging.
- **Activiteiten.** De kosten van activiteiten waar de cliënt tijdens het verblijf aan deelneemt, inclusief het vervoer daarnaartoe.
- **Vervoer.** De kosten van het vervoer van de cliënt tijdens het verblijf, bijvoorbeeld naar school of dagbesteding. De kosten zijn meegenomen indien deze niet worden gefinancierd vanuit andere financieringsstromen.¹

Figuur 1 geeft het aandeel van een kostencategorie in de totale kosten in 2024 weer op basis van het ongewogen gemiddelde over de zestien waarnemingen. In de grafiek is zichtbaar dat de kosten van logeerszorg voornamelijk bestaan uit de inzet van direct personeel (60,3%), indirect personeel en materieel (20,7%) en huisvesting (14,9%). Gezamenlijk hebben deze drie kostencategorieën een aandeel van 95,9% in de totale gemiddelde kosten in de verkenning. Het aandeel van de overige kostencategorieën is relatief beperkt. Wel kan het voorkomen dat de kosten voor speciale apparatuur, vervoer of activiteiten voor een specifieke doelgroep of logeerlocatie een groter aandeel innemen in de totale kosten dan het getoonde gemiddelde.

¹ Zie toelichting over vervoerskosten op pagina 9.

Figuur 1: opbouw kosten logeerszorg 2024.

De uurprijs van het directe personeel is afhankelijk van de inschaling van het personeel, het moment van inzet, de productiviteit en de functiemix (1/2)

Aanbieders richten zich op een doelgroep waarin de cliënten van verschillende financieringsstromen tegelijkertijd gebruikmaken van de logeervoorziening

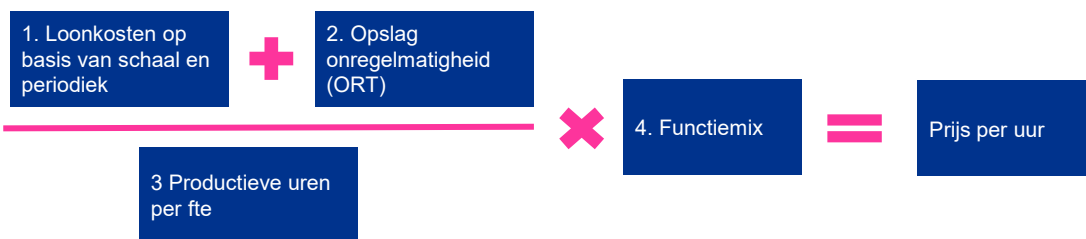
De doelgroep van logeerszorg kent een diverse problematiek, zoals mensen met dementie of een verstandelijke, lichamelijke of psychische beperking. Aanbieders richten zich over het algemeen op één doelgroep, waarbij het voorkomt dat een aanbieder ook andere vormen van zorg dan logeerszorg verleent aan dezelfde doelgroep. Een deel van de logeerszorgcliënten is daardoor vaak al in de zorg en daardoor bekend bij de aanbieder. Een doelgroep kan worden gefinancierd uit meerdere financieringsstromen. Aanbieders maken in de uitvoering geen onderscheid tussen financieringsstromen. Zo verblijven logeerszorgcliënten die onder de Jeugdwet of Wmo vallen, samen met cliënten die onder de Wlz vallen in

dezelfde logeerszorgvoorziening. Er zijn daarbij geen verschillen in de zorg aan cliënten van de verschillende financieringsstromen. In de verkenning verblijven Wmo- of Jeugdwetcliënten samen met Wlz-cliënten in een logeerszorgvoorziening.

De kosten van het directe personeel zijn afhankelijk van een aantal factoren

Het directe personeel heeft het grootste aandeel in de kosten. De kosten van het directe personeel zijn afhankelijk van de gemiddelde prijs per uur en de inzet in uren per etmaal. De berekening van de gemiddelde uurprijs wordt in Figuur 2 hieronder schematisch weergegeven en toegelicht.

Figuur 2: berekening uurprijs direct personeel.

- 1. De inschaling van het personeel.** De loonkosten (inclusief werkgeverslasten) zijn afhankelijk van de inschaling van het personeel volgens de cao en de gemiddelde periodiek in de loonschaal in kwestie. De cao waaronder het personeel valt, is afhankelijk van de sector van de aanbieder. Voorbeelden in de verkenning zijn de CAO Gehandicaptenzorg of de CAO Verzorging, Verpleging, Thuiszorg en Jeugdgezondheidszorg (VVT).
- 2. Opslag voor onregelmatigheid.** Het directe personeel ontvangt conform de cao toeslagen voor onregelmatigheid (ORT) voor avond-, nacht- of weekenddiensten. De gemiddelde hoogte van de opslag verschilt per aanbieder en is afhankelijk van de betreffende cao en het moment van inzet. De gemiddelde toeslag voor ORT op de loonkosten ligt hoger bij logeerszorgvoorzieningen – die alleen in het weekend geopend zijn – ten opzichte van voorzieningen die de hele week open zijn.
- 3. Het aantal uur dat een fte productief is.** De totale loonkosten inclusief ORT worden gedeeld door het aantal uren dat een medewerker beschikbaar is om naast verlof, ziekte, opleiding en interne activiteiten zorg te verlenen. Het aantal productieve uren ligt in deze verkenning hoofdzakelijk tussen de 1.380 en 1.488 productieve uren per fte.
- 4. Functiemix.** Logeerszorg wordt over het algemeen uitgevoerd door meerdere functies. De kosten per uur verschillen per functie. De gemiddelde uurprijs van het directe personeel is afhankelijk van de uurprijs van de individuele functie en het aandeel van de functie in de totale inzet. De functiemix bestaat uit personeel in loondienst en PNIL. Vrijwilligers zijn geen onderdeel van de functiemix.

De uurprijs van het directe personeel is afhankelijk van de inschaling van het personeel, het moment van inzet, de productiviteit en de functiemix (2/2)

In de verkenning constateren wij het volgende ten aanzien van de functies van het ingezette personeel:

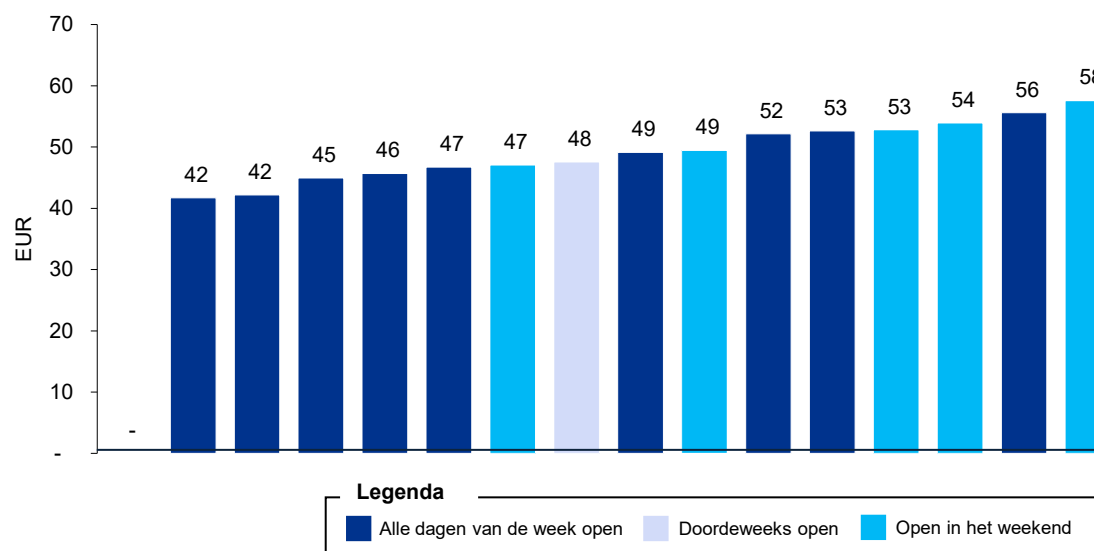
- **Er is geen specifiek landelijk kwaliteitskader voor logeerszorg waaraan de uitvoering of ingezette medewerkers dienen te voldoen.** Voor logeerszorg worden de interne kwaliteitskaders van de individuele aanbieder toegepast.
- **De zorg wordt voornamelijk uitgevoerd door begeleiders of helpenden op mbo-niveau.** Aanbieders zetten daarnaast, afhankelijk van de specifieke zorgbehoefte, assistent-begeleiders, gedragsdeskundigen (wo-niveau) of verpleegkundigen (hbo-niveau) in. De rol van de gedragsdeskundige zit met name in de analyse van de cliënt voor plaatsing bij de groep, waardoor de inzet in uren beperkt is.
- **Bij de Wmo zet een deel van de aanbieders vanuit efficiencyoogpunt personeel in dat bevoegd is om medische handelingen te verrichten.** Door deze bevoegdheid is het niet nodig om voor deze handelingen apart personeel in te zetten. De kosten van de inzet van bevoegd personeel zijn over het algemeen hoger dan van onbevoegd personeel. Het uitvoeren van medische handelingen valt onder de Zvw. Door de integrale uitvoering is het niet mogelijk om deze kosten te splitsen tussen Wmo en Zvw en zijn zij onderdeel van de gepresenteerde uurprijs. De administratieve last van het aanvragen en declareren van een aparte handeling onder de Zvw maakt dat aanbieders dit niet altijd declareren. Dit doet zich met name voor bij cliënten die een enkele keer gebruikmaken van logeerszorg.
- **De inzet van personeel dat niet in loondienst is (PNIL), komt in de verkenning nauwelijks voor.** De aanbieders geven aan dat dit deels veroorzaakt wordt door de aangescherpte controles op de regels rondom de inzet van externen. De inzet van externen is daardoor de afgelopen jaren afgebouwd. Wanneer PNIL toch wordt ingezet, is de ervaring dat de kosten hoger dan de kosten van personeel in loondienst.

Figuur 3 geeft de gemiddelde uurprijs per aanbieder/logeervorm weer

De gemiddelde uurprijs is berekend door de totale kosten van direct personeel te delen door het aantal uren dat de medewerkers worden ingezet per etmaal. De inzet van vrijwilligers is geen onderdeel van de gepresenteerde uurprijs. De uurprijs loopt uiteen van EUR 42 tot EUR 58 per uur. De oorzaken voor de spreiding worden op de vorige pagina benoemd en hebben te maken met de inschaling van het personeel, de momenten van inzet en het aantal directe uren per fte. In de grafiek is te zien dat de kosten per uur, met name voor aanbieders/locaties die alleen in het weekend open zijn, hoger liggen (lichtblauw gekleurd in de grafiek). Dit komt door de gemiddelde onregelmatigheidstoeslag welke in het weekend hoger is.

¹ Eén aanbieder heeft geen directe personeelskosten omdat deze aanbieder alleen gebruikmaakt van vrijwilligers.

Figuur 3: gemiddelde uurprijs direct personeel 2024 per aanbieder/logeervorm¹

De inzet van het directe personeel in uren is afhankelijk van onder andere de begeleidingsratio en de mogelijkheid van inzet van vrijwilligers

De inzet van het personeel wordt beïnvloed door meerdere factoren

In de verkenning constateren wij het volgende ten aanzien van de inzet van personeel:

- **De begeleidingsintensiteit (aantal cliënten per medewerker)¹ verschilt per doelgroep.** Vaak wordt extra personeel ingezet bij cliënten met zware zorgbehoeften. De aanbieders geven aan dat de cliënt met de zwaarste ondersteuningsbehoefte de intensiteit in de groep bepaalt.
- **De inzet van vrijwilligers.** In de verkenning wordt alleen in de Wmo bij een lichtere doelgroep gebruikgemaakt van vrijwilligers. Bij één aanbieder draait het primaire proces volledig op vrijwilligers. De inzet van vrijwilligers verschilt van een extra aanwezige vrijwilliger naast de medewerkers op een groep tot de inzet van vrijwilligers op specifieke momenten, zoals activiteiten, het koken of aanwezigheid 's nachts. Aan de vrijwilligers worden kwaliteitseisen gesteld, zoals het volgen van specifieke trainingen. De vrijwilligers ontvangen geen of een beperkte vergoeding, waardoor de kosten zeer beperkt zijn. De inzet van vrijwilligers leidt ertoe dat er minder betaald personeel ingezet hoeft te worden, waardoor gewerkt kan worden met een hogere begeleidingsratio.
- **De nachtzorg wordt op diverse wijzen ingevuld.** Er is sprake van medewerkers die slapen en indien nodig zorg verlenen en medewerkers die gedurende de gehele nacht wakker zijn. De kosten voor een slapende in de nacht zijn lager dan voor een wakkere wacht. Ook wordt gebruikgemaakt van systemen ter ondersteuning in de nacht, zoals domotica, sensoren of deuralarmen om een medewerker 's nachts te ondersteunen of te wekken. Ten slotte zijn er afhankelijk van de locatie soms ook mogelijkheden voor meer centrale monitoring en een achterwacht. Keuzes in de invulling van de nachtzorg zijn afhankelijk van de doelgroep en de locatie en zijn van invloed op het kostenniveau.
- **Cliënten verblijven op doordeweekse dagen overdag niet altijd op de logeervoorziening.** Het komt voor dat cliënten, zeker als deze al zorg ontvangen van de aanbieder, op doordeweekse dagen naar school of de reguliere dagbesteding gaan. De cliënten verlaten dan tijdelijk de logeervoorziening, waardoor er geen of minder cliënten in de groep zijn. De benodigde inzet van personeel is lager op deze momenten.

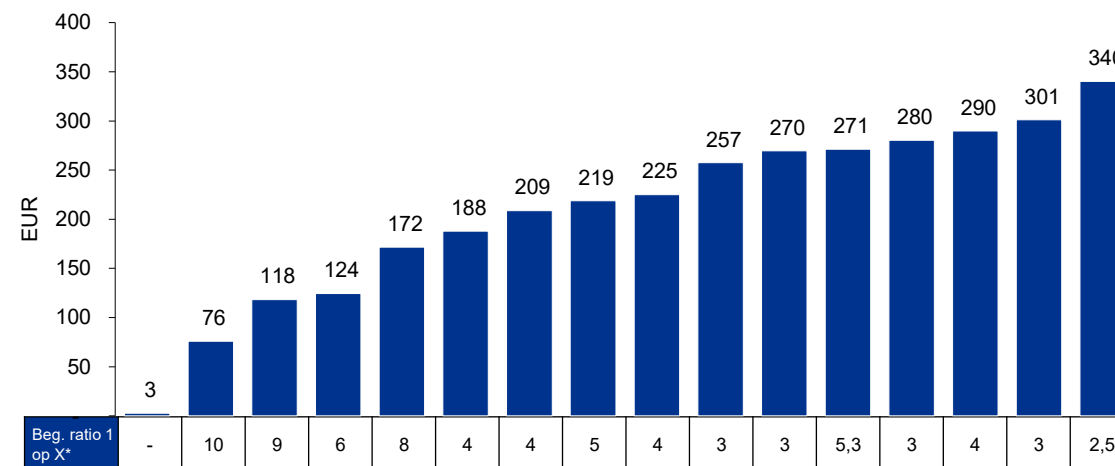
Figuur 4 geeft de directe personeelskosten per etmaal per aanbieder/logeervorm weer

In de figuur is naast de directe personeelskosten per etmaal per aanbieder/logeervorm de begeleidingsratio weergegeven. De begeleidingsratio is het gemiddelde aantal cliënten dat een

medewerker overdag begeleidt, terwijl overdag staat voor de tijd van opstaan tot slapen gaan. Over het algemeen is dat ongeveer zestien uur per dag, bijvoorbeeld tussen 7.00 en 23.00 uur. De begeleidingsratio is derhalve het gemiddelde aantal cliënten dat een medewerker ondersteunt gedurende één uur overdag. 's Nachts is de begeleidingsratio hoger, bijvoorbeeld één medewerker die bij de groep verblijft. Deze medewerker kan gedurende de nacht slapen of wakker zijn.

In de grafiek is te zien dat naarmate de personeelskosten toenemen, de begeleidingsratio daalt. De verschillen tussen de daling van de begeleidingsratio en de personeelskosten komen voort uit de invulling van de nacht (wakkere wacht) of het gegeven dat het een locatie betreft die alleen in het weekend open is. Ook heeft de inzet van vrijwilligers invloed op de begeleidingsratio. Met de inzet van vrijwilligers is het mogelijk om een hogere begeleidingsratio te realiseren.

Figuur 4: directe personeelskosten 2024 per etmaal per aanbieder/logeervorm*.

* De eerste aanbieder maakt nagenoeg alleen gebruik van vrijwilligers. Alleen als er geen vrijwilligers beschikbaar zijn, wordt er personeel ingehuurd. Vrijwilligers ontvangen geen of een beperkte vergoeding, waardoor de kosten per etmaal laag zijn.

¹ Het begeleidingsratio heeft betrekking op het aantal cliënten per medewerker. Vrijwilligers zijn geen onderdeel van deze ratio.

De huisvestingskosten per etmaal zijn grotendeels afhankelijk van de leeftijd van het pand en alternatieve aanwendingsmogelijkheden

Er is een grote diversiteit aan huisvesting voor logeertzorg

In de verkenning constateren wij het volgende ten aanzien van de huisvesting:

- **Logeerhuizen bevinden zich in verschillende typen gebouwen.** Oude woonhuizen, aangepaste gebouwen of nieuwbouwlocaties. Zij kunnen locaties in eigendom zijn, maar ook locaties die worden gehuurd. De locaties variëren van laagdrempelige B&B-achtige settings tot locaties die onderdeel zijn van een groot wooncomplex waar ook andersoortige zorg wordt geleverd. Ook komt het voor dat op een locatie waar bijvoorbeeld Wlz-cliënten structureel verblijven, enkele logeerbedden zijn bijgeplaatst. De logeercliënten zijn dan onderdeel van de reguliere zorgprocessen binnen de organisatie.
- **De openingsdagen verschillen per voorziening.** Er zijn logeertzorgvoorzieningen die alleen in de weekenden en/of schoolvakanties of voor doordeweekse logeertzorg geopend zijn en voorzieningen die iedere dag geopend zijn. Ten slotte zijn er voorzieningen die meerdere dagen per week open zijn (bijvoorbeeld van donderdag tot en met maandag). Het aantal openingsdagen is afhankelijk van de behoeften van cliënten / mantelzorgers en de beschikbaarheid van personeel. Als voorzieningen alleen in het weekend open zijn voor logeertzorg, is er in enkele gevallen een alternatieve aanwending van het vastgoed op doordeweekse dagen, bijvoorbeeld door de locatie als BSO te gebruiken, dit is afhankelijk van de lokale context. Als een voorziening niet alle dagen per week geopend is, en er zijn geen mogelijkheden voor alternatieve aanwending, dan stijgen de gemiddelde kosten van de huisvesting per etmaal omdat de totale huisvestingskosten worden gedeeld door een kleiner aantal etmalen.
- **Veel logeerlocaties zijn gesitueerd op of bij terreinen waar de betreffende aanbieder ook andere zorgvormen aanbiedt.** Logeertzorgcliënten kunnen hierdoor gebruikmaken van reeds aanwezige faciliteiten voor activiteiten op het terrein zoals recreatieruimten, gymzalen of zwembaden. Dit is van invloed op de kosten voor activiteiten (zie ook pagina 17).

Figuur 5 geeft de gemiddelde gerealiseerde huisvestingskosten per aanbieder per etmaal weer

De huisvestingskosten per etmaal zijn berekend door de totale gerealiseerde huisvestingskosten in 2024 te delen door het aantal etmalen dat de locatie geopend is en het aantal bedden op de locatie. De kosten van locaties die niet alle dagen van de week geopend zijn, zijn afhankelijk van de mogelijkheden voor alternatieve aanwending.

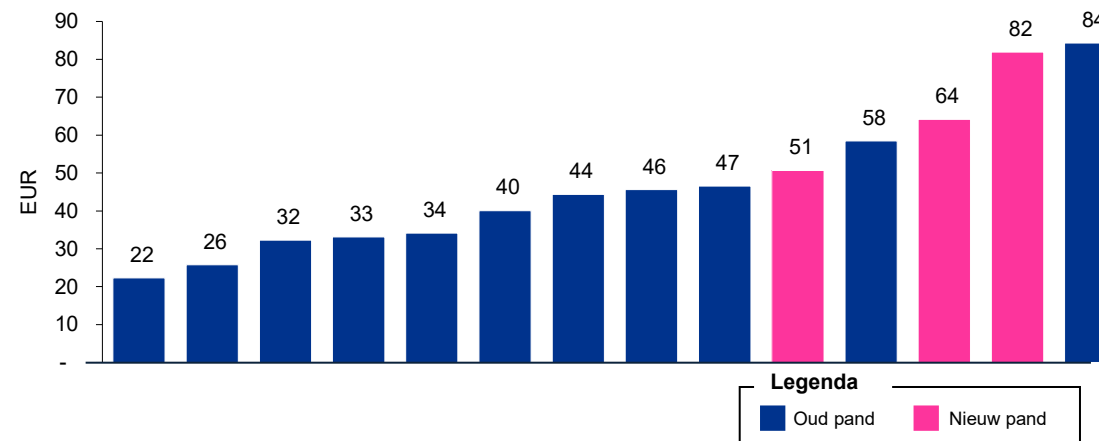
¹ De NHC is een onderdeel van de integrale (algehele) tarieven welke door de NZa worden vastgesteld. De NHC dient als normatieve vergoeding voor (vervangende) (nieuw)bouw en instandhouding en bestaat uit een geïndexeerde jaarlijkse bijdrage die voldoende is om, over de gehele levenscyclus (30 jaar) van een nieuwbouwvoorziening, de rente-, afschrijvings- en instandhoudingsuitgaven te dekken.

² Een aanbieder biedt drie varianten van logeertzorg aan op één locatie. De huisvestingskosten per etmaal zijn voor deze drie varianten gelijk. Derhalve is voor deze drie varianten één waarneming opgenomen in Figuur 5.

De belangrijkste factor voor de huisvestingskosten is de leeftijd van het pand en de mate waarin investeringen in de huisvesting al (volledig) zijn afgeschreven. Oudere panden vragen om meer onderhoud en hebben een hoger energieverbruik, maar de kosten per etmaal zijn in de verkenning over het algemeen lager dan die van nieuwe panden. Dit is ook te zien in Figuur 5. Aanbieders aan de rechterkant van de grafiek, met hogere kosten per etmaal, beschikken vaker over huisvesting die relatief nieuw is. Nieuw vastgoed moet nog worden afgeschreven, waardoor de kosten over het algemeen hoger zijn.

In de verkenning komt naar voren dat voor investeringen in vastgoed en de daaruit voortkomende toekomstige jaarlijkse huisvestingskosten worden gebaseerd op de Normatieve Huisvestingscomponent (NHC).¹ De NHC is de vergoeding voor huisvestingskosten die is opgenomen in de integrale tarieven voor de Wlz. De huisvestingskosten worden hierdoor afgestemd op de vergoeding die aanbieders ervoor ontvangen vanuit andere financieringsstromen dan de Wmo en Jeugdwet.

Figuur 5: Gerealiseerde huisvestingskosten 2024 per etmaal per aanbieder/locatie²

Verschillen in het aandeel indirecte personele en materiële kosten worden mede veroorzaakt door keuzes in de inrichting van de organisatie

Figuur 6 toont het percentage indirecte personele en materiële kosten uitgedrukt in de totale kosten per etmaal over 2024

Indirect personeel heeft betrekking op de kosten van het indirecte personeel zoals teammanagers, planners, bestuur, financiën en hr, en de kosten van indirect materieel, zoals systemen en organisatiebrede kosten. Beide zijn in de verkenning separaat uitgevraagd maar in de analyse samengevoegd omdat: (1) aanbieders niet altijd in staat waren om in de administratie een duidelijke splitsing te maken tussen personeel en materieel, mede doordat een totaalbedrag aan indirecte kosten wordt doorbelast, en (2) er mogelijkheden zijn om de kosten van indirect personeel en indirect materieel uit te wisselen. Bedrijfsvoeringsactiviteiten zoals de financiële administratie of hr kunnen extern worden ingekocht in plaats van dat een aanbieder medewerkers in dienst heeft om deze activiteiten zelf uit te voeren. De inkoop van bedrijfsvoeringsactiviteiten wordt geregistreerd als indirecte materiële kosten. De inzet van personeel om de activiteiten zelf uit te voeren, wordt geregistreerd onder indirect personeel. Derhalve zijn de kosten van indirect personeel en indirect materieel samengenomen in de analyse. In de data komt naar voren dat vooral kleinere aanbieders (minder dan EUR 7 miljoen omzet) gebruikmaken van mogelijkheden om bedrijfsvoeringsactiviteiten extern in te kopen. Het indirecte personeel betreft bij kleinere aanbieders over het algemeen de manager en soms enige administratieve ondersteuning.

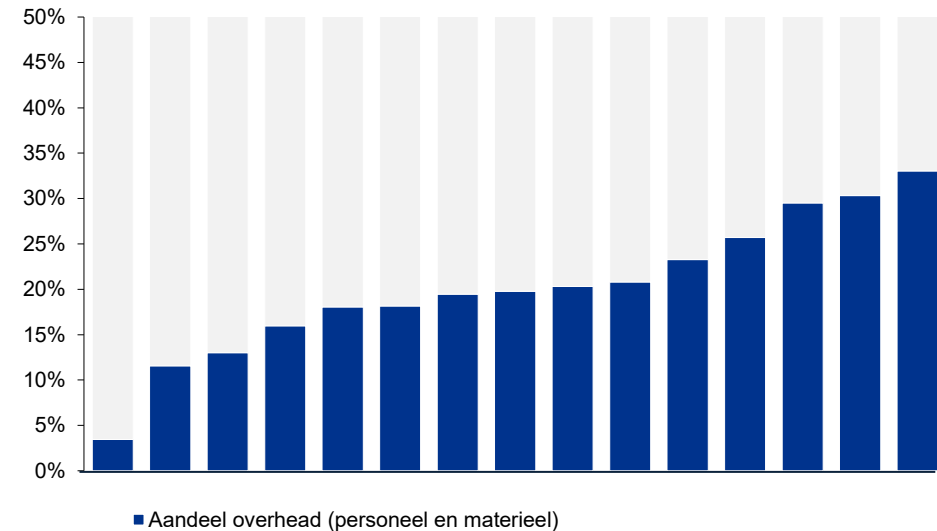
In Figuur 6 zijn de indirecte kosten (personeel en materieel) uitgedrukt als een percentage van de totale kosten. Het uitdrukken van de overhead als een percentage van de kosten is gebruikelijk in kostenanalyses, zodat wordt gecorrigeerd voor verschillen in de totale kosten van een etmaal logeerszorg. Ook de doorbelasting van indirecte kosten aan zorgactiviteiten vindt middels interne kostenverdeelmodellen plaats op basis van verdeelsleutels zoals de omzet, directe kosten of personeelsinzet. Het bedrag aan doorbelasting is daarbij vaak hoger als de directe kosten hoger zijn. De in figuur 6 getoonde indirecte kosten hebben betrekking op of de geregistreerde indirecte kosten of de indirecte kosten die op basis van een intern kostenverdeelmodel zijn toegerekend aan logeerszorg.

Verschillen in het aandeel indirecte kosten worden mede veroorzaakt door de positionering en uitvoering van indirecte activiteiten

In Figuur 6 is te zien dat er een grote spreiding is in het percentage indirecte kosten. Verschillen in indirecte kosten komen voort uit keuzes in organisatie inrichting waarbij het aandeel indirecte kosten over het algemeen lager is bij kleinere organisaties. Het kan daarbij voorkomen dat indirecte activiteiten als

management en coördinatie tijdens de logeerszorg door medewerkers in het primaire proces worden uitgevoerd. Dit heeft een verlagend effect op het percentage indirecte kosten.

Figuur 6: aandeel indirect personeel en materieel in de totale kosten¹.

¹Eén aanbieder is niet opgenomen in het overzicht. De aanbieder maakt voor directe activiteiten alleen gebruik van vrijwilligers. De kosten van deze vrijwilligers zijn beperkt, waardoor het uitdrukken van de indirecte personeels- en overige kosten als percentage van de totale kosten niet representatief is.

De kosten van voeding, activiteiten, vervoer en specifieke apparatuur zijn afhankelijk van de lokale setting, doelgroep en lokale afspraken

De kosten voor voeding, activiteiten, vervoer en specifieke apparatuur hebben een beperkt aandeel (tussen de 0,3% en 2,3%) in de gemiddelde totale kosten in deze verkenning. Deze kosten zijn afhankelijk van diverse factoren, waaronder de lokale setting, de doelgroep en lokale afspraken. Hieronder zijn deze vier kostensoorten toegelicht.

Voedings- en verzorgingskosten doen zich alleen voor als de cliënt gebruikmaakt van de logeervoorziening

Cliënten eten en drinken op de logeerlocatie en worden verzorgd. De kosten doen zich dan ook alleen voor als de cliënt gebruikmaakt van de logeervoorziening. De kosten voor voeding en verzorging hebben een beperkt aandeel in de totale kosten per etmaal en lopen uiteen van EUR 6 tot 21 per etmaal per aanwezige cliënt. De hoogte van de kosten is afhankelijk van cateringscontracten, keuzes in het aanbod van eten en drinken en de specifieke verzorging van de cliënt.

Aanbieders maken voor activiteiten gebruik van bestaande voorzieningen. Aanbieders hebben beperkt zicht op het aandeel in het gebruik van deze voorzieningen door logeertzorgcliënten, en daarmee op de kosten van activiteiten.

Medewerkers voeren gedurende het logeren activiteiten uit met cliënten. De activiteiten zijn divers en afhankelijk van de doelgroep. Jeugdigen gaan bijvoorbeeld naar een speeltuin, zwembad, het bos of ze spelen spelletjes. Bij ouderen (in de Wmo) wordt er bijvoorbeeld gewandeld en samen gekookt.

In de verkenning komt naar voren dat voor de activiteiten veelal gebruik wordt gemaakt van voorzieningen die aanwezig zijn op het terrein van de logeertzorglocatie, zoals speeltoestellen, speciale ruimten, recreatieruimten en zwembaden. Ook kunnen logeertzorgcliënten aansluiten bij activiteiten die reeds plaatsvinden op het terrein van de logeervoorziening voor andere zorgcliënten.

De kosten van het gebruik van bestaande voorzieningen voor logeertzorgcliënten zijn daardoor sterk afhankelijk van de lokale context en inrichtingskeuzes. De kosten voor het gebruik van deze voorzieningen zijn in de verkenning niet opgegeven omdat het niet mogelijk is om een representatieve raming te maken van de kosten van het gebruik door logeertzorgcliënten. De opgegeven kosten voor activiteiten zijn daardoor minimaal (enkele euro's per etmaal). Ook geven aanbieders aan dat, als aan het organiseren van activiteiten directe kosten zijn verbonden, zoals entreegelden, mantelzorgers om een bijdrage kan worden gevraagd, waardoor de kosten niet terugkomen in de kosten van activiteiten.

De kosten van vervoer zijn sterk afhankelijk van de lokale setting en lokale afspraken

De kosten van vervoer hebben in de verkenning alleen betrekking op het vervoer tijdens het verblijf. Dit vervoer heeft betrekking op het halen en brengen van de cliënt naar bijvoorbeeld doktersafspraken, school of de dagbesteding en heeft alleen betrekking op de kosten van het vervoersmiddel of de inhuur van bijvoorbeeld een taxibedrijf. De kosten van het directe personeel voor begeleiding zijn onderdeel van de directe personeelskosten. De kosten van vervoer zijn in deze verkenning beperkt omdat in het weekend scholen en zorgverleners gesloten zijn. De kosten van het vervoer naar school en de dagbesteding op doordeweekse dagen zijn afhankelijk van lokale afspraken en de situering van de logeervoorziening. Zo kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van bestaande vervoersafspraken waarbij een cliënt wordt opgehaald op de logeerlocatie in plaats van bij zijn of haar eigen huis, of omdat de logeervoorziening op loopafstand van de school of dagbesteding ligt. Ook komt het voor dat ouders verantwoordelijk zijn voor het halen en brengen van en naar school of de dagbesteding tijdens het logeren. Ten slotte kunnen vrijwilligers in hun eigen auto met de cliënt op stap gaan. De vrijwilligers ontvangen hiervoor een onkostenvergoeding op basis van het aantal gereden kilometers.

Samengevat zijn de kosten van vervoer met EUR 0 tot EUR 5 per etmaal beperkt omdat het vervoer deels de verantwoordelijkheid is van de mantelzorgers, deels wordt gefinancierd vanuit andere financieringsbronnen en de kosten sterk afhankelijk zijn van de lokale setting en lokale afspraken.

Logeervoorzieningen maken – afhankelijk van de doelgroep – gebruik van specifieke apparatuur

Aanbieders moeten – afhankelijk van de cliënt – specifieke apparatuur inzetten voor logeertzorg. Voorbeelden zijn tilliften of speciale bedden. Het gebruik van deze apparatuur is afhankelijk van de doelgroep. Voor cliënten die zelf voldoende mobiel zijn, is een tillift niet noodzakelijk. In voorkomende gevallen wordt gebruikgemaakt van apparatuur die al aanwezig is op de locatie of van andere zorgvoorzieningen die dichtbij de locatie liggen. De kosten hebben over het algemeen betrekking op de afschrijvingslasten van de specifieke apparatuur. De hoogte van de kosten is sterk afhankelijk van de doelgroep en de mogelijkheden om kosten van specifieke apparatuur te delen met andere zorgvoorzieningen in de nabijheid van de logeertzorglocatie. In de verkenning was het niet altijd mogelijk, om als er gebruik werd gemaakt van specifieke apparatuur, het aandeel van de kosten voor logeertzorg inzichtelijk te maken.

De kosten van logeerszorg zijn sterk afhankelijk van het bezettingspercentage van de bedden

Figuur 7 geeft de bezettingspercentage per aanbieder per vorm weer

Aanbieders ontvangen doorgaans een vergoeding voor logeerszorg op basis van het daadwerkelijke verblijf van de cliënt. Indien een plaats leeg blijft, ook wanneer deze kort van tevoren is afgezegd, wordt hiervoor geen vergoeding ontvangen. Om bij deze vorm van financiering aan te sluiten, dienen de totale kosten per etmaal per cliënt gecorrigeerd te worden voor het bezettingspercentage.¹ De kosten van leegstand worden daarbij verwerkt in de kosten voor de momenten waarop een plaats is bezet. Ter illustratie: indien de kosten voor logeerszorg EUR 333 per etmaal bedragen en het bezettingspercentage 90% is, dan bedragen de kosten voor een bezette plaats EUR 370 per etmaal.¹ Indien het bezettingspercentage daalt naar 60%, dan stijgen de kosten per bezette logeerszorgplaats naar EUR 555 per etmaal.² Bij een bezettingspercentage van 60%, zijn de kosten per etmaal daarmee 50% hoger dan bij een bezettingspercentage van 90%.

Figuur 7 geeft de bezettingspercentages per zorgvorm per aanbieder weer. Het bezettingspercentage loopt bij de zestien waarnemingen in de verkenning uiteen van 55% tot 90%. Uit de verkenning zijn de volgende oorzaken naar voren gekomen voor verschillen in bezettingspercentages.

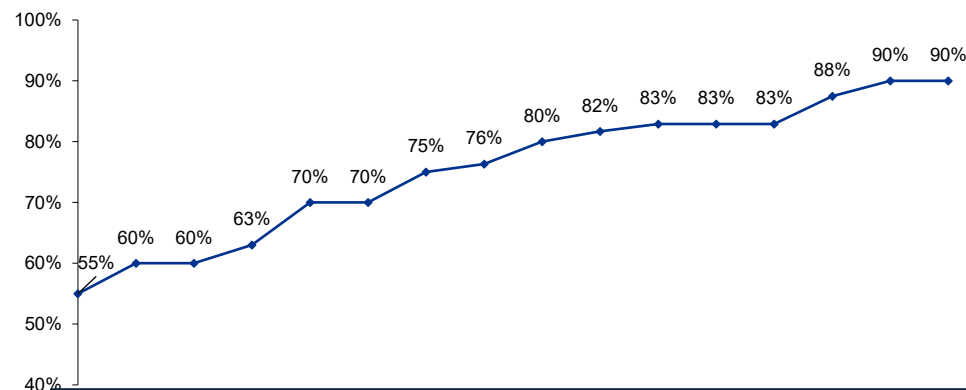
- **No-shows.** De gezondheidssituatie van de cliënt maakt dat het voorkomt dat logeerszorg kort van tevoren kan worden afgezegd en deze plek niet opgevuld kan worden met iemand van de eventuele wachtlijst. De mate waarin zich dit voordoet is afhankelijk van de doelgroep. De ramingen voor no-shows liggen in de verkenning tussen de 5% en 10% van de beschikbare capaciteit.
- **Sturing op de wachtlijst.** De vraag naar logeerszorg is bij een deel van de aanbieders hoger dan het aanbod. Aanbieders maken in voorliggende gevallen gebruik van wachtlijsten. In de verkenning komt naar voren dat de hogere bezettingspercentages deels samenhangen met een actieve sturing op de wachtlijst. Dit betekent dat als een cliënt zich afmeldt (ook één of enkele dagen van tevoren), de volgende cliënten op de wachtlijst worden benaderd om de vrijgekomen plaats in te vullen.
- **Zorgzwaarte / personele krapte.** De zorgzwaarte en kenmerken van cliënten kunnen aanleiding zijn om de logeervoorziening niet volledig vol te plannen of om een plaats die kort van tevoren vrijkomt, alsnog op te vullen. Dit is een keuze van de aanbieder die samen kan hangen met de beschikbaarheid van personeel. Deze keuze heeft een negatief effect op het bezettingspercentage.

Aanbieders in de verkenning geven daarnaast aan dat het lastiger is om de beschikbare capaciteit op

doordeweekse dagen te vullen. De behoefte aan logeerszorg is over het algemeen hoger in het weekend en tijdens vakantieperiodes. Dit omdat de mantelzorgers en leden van het gezin dan zelf vrij zijn. Dat de vraag naar logeerszorg in het weekend groter is dan doordeweeks, komt niet terug in de data van de verkenning. Het bezettingspercentage ligt hoger bij locaties die alle dagen van de week geopend zijn ten opzichte van de locaties die alleen in het weekend geopend zijn. Ook komt het voor dat het bezettingspercentage van nieuwe locaties tijdelijk lager is omdat cliënten nog niet bekend zijn met het aanbod of met logeerszorg in het algemeen.

De bovenstaande oorzaken hebben zowel een positief als een negatief effect. Wel is duidelijk dat actieve sturing op de wachtlijst of een betere mix van cliënten, het bezettingspercentage kan verhogen. Gezien de combinatie van effecten en de afhankelijkheid van de aanwezigheid van een wachtlijst, is het onduidelijk welk deel van het bezettingspercentage kan worden beïnvloed door een aanbieder.

Figuur 7: bezettingspercentage per aanbieder/zorgvorm.

¹ Het bezettingspercentage is het aantal bezette plaatsen gedeeld door het aantal beschikbare plaatsen.

² EUR 333 : 0,9 = EUR 370

³ EUR 333 : 0,6 = EUR 555

De kosten per etmaal voor logeerszorg lopen sterk uiteen en zijn afhankelijk van een aantal factoren

Figuren 8 en 9 geven de kosten 2024 van logeerszorg per etmaal per aanbieder/logeervorm weer voor de Wmo en de Jeugdwet

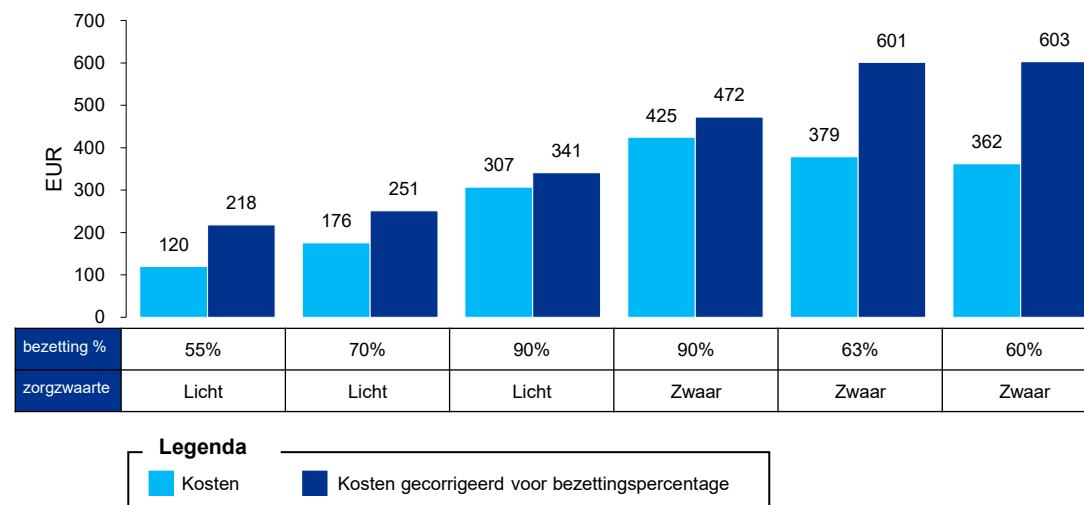
In de figuren is ook het bezettingspercentage en de door de aanbieder opgegeven zorgzwaarte (licht of zwaar) opgenomen. De oorzaken voor verschillen in bezettingspercentage worden toegelicht op de vorige pagina. In Figuur 8 is te zien dat binnen deze verkenning de kosten per etmaal in 2024, gecorrigeerd voor het bezettingspercentage, binnen de Wmo variëren van EUR 218 tot EUR 341 voor lichte cliënten, en van EUR 472 tot EUR 603 voor zware cliënten. Figuur 9 laat zien dat binnen deze verkenning de kosten per etmaal in 2024 binnen de Jeugdwet voor zware cliënten uiteenlopen van EUR 329 tot EUR 642, wat eveneens afhankelijk is van het bezettingspercentage. Ook is te zien dat ten aanzien van de Jeugdwet alleen aanbieders met een zware ondersteuningsbehoefte hebben deelgenomen aan de verkenning.

De diversiteit in opzet en uitvoering leidt tot een diversiteit aan kosten per etmaal

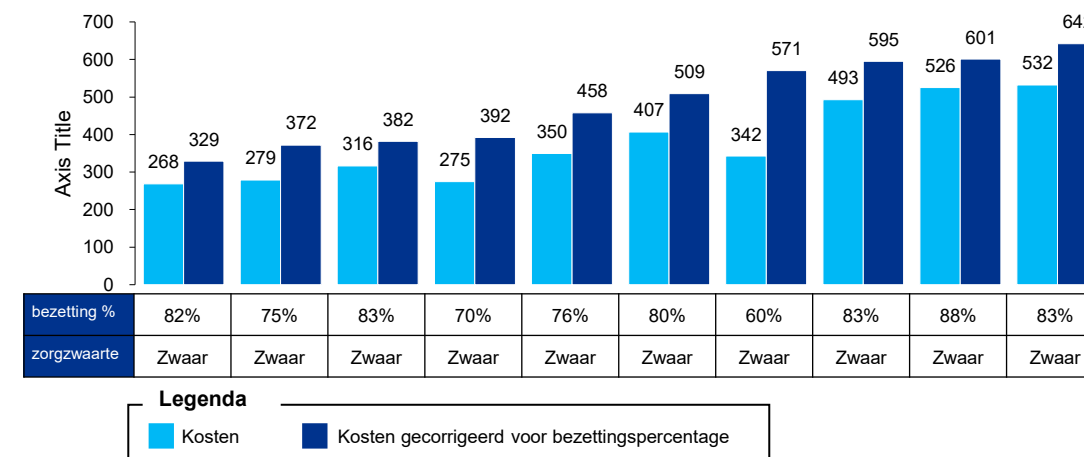
De spreiding in kosten komt door de verschillen in opzet en uitvoering van de logeerszorg, welke op de voorgaande pagina's zijn benoemd, zoals de doelgroep, het ingezette personeel, de mogelijkheden voor vrijwilligers, de begeleidingsratio, de openingstijden en de staat van de huisvesting. Het is mogelijk dat er meer uniformiteit is in de kosten van logeerszorg voor een specifieke doelgroep, maar daarvoor is gericht onderzoek nodig bij aanbieders van die specifieke vorm van logeerszorg.

Daarnaast maakt een deel van de aanbieders tijdens het logeren gebruik van voorzieningen op de locatie, apparatuur en/of vervoersmiddelen die reeds aanwezig zijn op de locatie. Het gebruik en de bijbehorende kosten hiervan zijn niet altijd inzichtelijk en daardoor geen onderdeel van de door de aanbieders opgegeven kosten. Indien deze kosten wel worden meegenomen, liggen de totale kosten van logeerszorg hoger. Het is de vraag of dit een significant effect heeft op de kosten van logeerszorg omdat het gebruik voor logeerszorg moet worden gezien vanuit het totale gebruik van de betreffende voorzieningen op de locatie.

Figuur 8: kosten 2024 per etmaal per zorgaanbieder – Wmo.

Figuur 9: kosten 2024 per etmaal per vorm per zorgaanbieder – Jeugdwet.

De verwachting is dat de vraag naar logeerszorg en de complexiteit van de doelgroep zullen toenemen

In de gesprekken met de aanbieders zijn een aantal ontwikkelingen naar voren gekomen die van invloed zijn op de kosten van logeerszorg in de komende vijf tot tien jaar.

- **De vraag naar logeerszorg neemt toe.** Het is de trend in zowel de jeugdzorg als de volwassenen zorg dat cliënten langer thuis blijven wonen. Dit in combinatie met de vergrijzing, betekent dat de vraag naar logeerszorg waarschijnlijk zal toenemen in de komende vijf tot tien jaar. Tegelijkertijd zien wij in de verkenning dat bij een deel van de logeersvoorzieningen er ruimte is om meer cliënten gebruik te laten maken van de huidige logeersvoorzieningen. De toenemende vraag zal daardoor naar verwachting moeten worden opgevangen met een combinatie van een betere benutting van de bestaande capaciteit en een uitbreiding van de capaciteit voor specifieke doelgroepen.
- **De complexiteit van de cliënten neemt toe.** De trend dat cliënten langer thuis blijven wonen, leidt ertoe dat cliënten met een complexere zorgvraag langer thuis blijven. De complexiteit is van invloed op de begeleidingsratio en mogelijk ook op de inzet van speciale apparatuur voor het verblijf. Beide leiden tot een toename in de kosten per etmaal. Tegelijkertijd zien wij in de verkenning dat de inzet van vrijwilligers geen gemeengoed lijkt. Mogelijk is er een potentieel om met de inzet van vrijwilligers de begeleidingsratio te verhogen en/of deze druk op de begeleidingsratio op te vangen.
- **Een toename van huisvestingskosten.** De huisvesting van een deel van de locaties in de verkenning is verouderd. Een deel van de aanbieders in de verkenning geeft al aan dat het bezig is met de realisatie van nieuwbouw. In de verkenning komt naar voren dat de huisvestingskosten van nieuwbouw hoger zijn dan die van oudere panden, waardoor de kosten van logeerszorg zullen stijgen.
- **De gevolgen van personele krapte.** Logeerszorg vraagt om inzet van personeel in de avond, nacht en weekend. Deze diensten zijn mede door de krappe arbeidsmarkt lastig te vullen. Enkele aanbieders gaven in de verkenning aan tijdelijk locaties te hebben moeten sluiten vanwege personeelstekorten. Deze tekorten kunnen leiden tot een extra stijging van de personeelskosten ten opzichte van de reguliere loon- en prijsontwikkelingen. Ook ten aanzien van de personele krapte zou er kunnen worden onderzocht wat de mogelijkheden zijn om de druk op het personeel in de logeerszorg te verlagen via de inzet van vrijwilligers.

6.

Duiding resultaten

De heterogeniteit in kosten voor logeerzorg vraagt om een nader gesprek tussen gemeenten en aanbieders of over de kosten van logeerzorg en de tarieven

In het vorige hoofdstuk is inzicht gegeven in de kosten van logeerzorg en de onderliggende factoren die de kosten beïnvloeden. In dit hoofdstuk is een nadere duiding gegeven van de resultaten en de toepassing daarvan door gemeenten en aanbieders.

De analyse laat zien dat een aantal factoren van invloed zijn op de kosten van logeerzorg. Om tot passende tarieven te komen dienen gemeenten aanbieders met elkaar in gesprek te gaan.

De verkenning van de kosten van logeerzorg, gebaseerd op informatie van dertien aanbieders, laat een heterogeen beeld zien van de wijze waarop logeerzorg wordt uitgevoerd. Deze variatie in uitvoering vertaalt zich in een brede spreiding van kosten per etmaal. De heterogeniteit wordt deels verklaard door de specifieke doelgroep waarop aanbieders zich richten, de daarbij benodigde begeleidingsratio, en de daarvan afhankelijk directe personeelskosten. Daarnaast spelen diverse andere factoren een rol in de kostenverschillen, waaronder de bezettingsgraad, de situering en leeftijd van het vastgoed, de beschikbare mogelijkheden voor de inzet van vrijwilligers, en het moment waarop de logeerzorg wordt aangeboden (bijvoorbeeld alleen in het weekend of gedurende de hele week). Een deel van deze factoren is door aanbieders beïnvloedbaar, onder meer via optimalisaties in de bedrijfsvoering of door actief te sturen op een hogere bezetting. Deze inzichten zijn input om tot kostendekkende, passende en voldoende exploitabele tarieven te komen. Dit is nodig omdat tarieven passend moeten zijn. Het hanteren van generieke tarieven zou ertoe leiden dat voor een deel van de aanbieders het tarief lager uitvalt dan de daadwerkelijke kosten van logeerzorg, waarbij dit verschil naar verwachting niet eenvoudig kan worden overbrugd door aanpassingen in de bedrijfsvoering. Omgekeerd zou het hanteren van generieke tarieven voor andere aanbieders juist resulteren in marges die vanuit een gemeentelijk perspectief niet wenselijk zijn.

De resultaten zijn een basis voor het gesprek tussen gemeenten en aanbieders over de tarieven

De verkenning is het resultaat van een intensieve samenwerking met de deelnemende aanbieders. Het geeft een eerste beeld van de kosten van logeerzorg en de factoren die van invloed zijn op de kosten. De verschillen in kosten komen voort uit de doelgroep, de locatie, organisatiekenmerken en keuzes in de uitvoering. De inzichten uit deze verkenning bieden een handelingsperspectief voor zowel aanbieders (wat kan worden geleerd van andere aanbieders) als gemeenten (wat is van belang bij de inrichting en financiering van het regionale logeerzorgaanbod). De resultaten bieden ook een basis voor het gesprek tussen gemeenten en aanbieders over het aanbod, de kosten en bijbehorende tarieven.

Dit gesprek zou kunnen verlopen langs de drie grote blokken van kosten die uit deze verkenning naar voren komen, te weten de kosten van: (1) de inzet van het directe personeel, (2) indirect personeel en materieel, en (3) huisvesting. Daarnaast heeft de bezettingsgraad grote invloed op de totale kosten. De hoogte van de kosten is afhankelijk van verschillende factoren deels niet beïnvloedbaar zijn, zoals de zorgzwaarte. De beïnvloedbaarheid maakt dat in de afspraken tussen gemeenten en aanbieders prikkels kunnen worden meegenomen voor een doelmatige uitvoering zoals het sturen op het bezettingspercentage.

De splitsing in kosten tussen zorgwetten is niet altijd mogelijk en leidt tot administratieve lasten.

De verkenning richt zich op de kosten van logeerzorg in de Wmo en Jeugdwet. Het is mogelijk dat cliënten tijdens de logeerzorg andere zorg ontvangen die niet wordt gefinancierd vanuit de Wmo of Jeugdwet. In de verkenning komt naar voren dat het niet altijd mogelijk is om de kosten in de uitvoering te splitsen tussen de verschillende financieringsvormen, omdat een aanbieder bijvoorbeeld in de verzorging personeel inzet dat ook bevoegd is voor het uitvoeren van medische handelingen. Daarnaast leidt het separaat beschikken en declareren van diensten voor één cliënt onder verschillende financieringsstromen tot administratieve lasten. Het gevolg is dat aanbieders niet altijd de kosten declareren omdat de vergoeding niet op zou wegen tegen de kosten.

Bijlagen

- A. Betrokken personen vanuit de begeleidingsgroep en de initiatiefgroep Logeerzorg
- B. Geraadpleegde documenten

Bijlage A – Betrokken personen vanuit de begeleidingsgroep en de initiatiefgroep Logeerzorg

Naam	Organisatie
Chantal Zanoni	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Leon Stougie	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Jan Jaap Janse	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Renate van Huizen	Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN)
Renate Reusch-Kuijten	Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN)
Maartje van Rijt	Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN)
Maarten van den Hoonard	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
Ronald Bellekom	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
Irie Timmer	Actiz
Lenard Markus	Actiz
Bernadette Willemse	Initiatiefgroep Logeerzorg
Dyane Driessen	Initiatiefgroep Logeerzorg
Anne de Groot	Initiatiefgroep Logeerzorg

Bijlage B – Geraadpleegde documenten

Geraadpleegde documenten
VGU Kostprijsonderzoek Toe naar een duurzame toekomst voor logeren definitief
Eindrapport Verkenning Wmo spoedzorg
Logeerszorg voor jeugdigen Van droom naar daad-DSP 31 mrt 2025
Logeerszorg voo ouderen gewaardeerd een maatschappelijke kostenbatenanalyse
Pilots Logeerszorg behoefte gebruik aanbod
Eindrapportage tijdelijk verblijf gehandicapten in de Wmo
Wegwijzer Financiering Logeerszorg_DEF

kpmg.com/socialmedia

© 2026 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Document Classification: KPMG Confidential